

3. Куленко М. Я. *Графічний дизайн : Навч. посібник. Київ : КНУБА, 2003. 156 с.*
4. Рязанов С. А. *Дизайн и психология в рекламе : Учеб. пособие. Саратов, 1998. 180 с.*

*Аліна Остапенко
(Кременчук, Україна)*

ВИВЧЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ КОЛЬОРОВИХ СПОЛУЧЕНЬ У ТВОРАХ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА НА ГЛЯДАЧА

У інформаційному просторі сучасного світу мистецтво стрімко набирає популярності. Воно найдоступніший спосіб висловити нестандартне мислення творчої людини, віддзеркалене відображення наших надій на майбутнє, внутрішні переживання та хаос, який коїться навколо. Технологічний прогрес надав можливість мистецтву стати незалежною системою для того, щоб створювати неочікувані, дивовижні, нетипові ідеї. Це визначає актуальність досліджень впливу виразності кольорів у творах візуального мистецтва на емоційний стан глядачів.

Кілька століть тому мистецтво було декоративним предметом розкоші. Сьогодні воно існує не тільки для прикрашання інтер'єрів, а для трансляції досвіду, думок та ідей.

Майже кожний витвір мистецтва створений для сприйняття його багатьма людьми. Митець намагається донести людям свої думки, ідеї, погляди через наочні образи предметів і явищ реального світу. При сприйнятті творів мистецтва люди переживають ті відчуття, які для них хотів передати майстер. Ми порівнюємо, легко впізнаємо те, що зображено у мистецьких творах та порівняно легко розкриваємо загальний зміст роботи. Виключенням є мистецтво різних видів формалізму, який віддаляється від дійсності, свідомо викривляючи її, шифруючи об'єкти у різні крапки, плями та інші символи, які не може відгадати глядач.

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та
культурологічної освіти»*

Протягом усього часу колір відігравав істотну роль у мистецтві і був одним із найпотужніших художніх інструментів. Усе, що нас оточує і що ми бачимо, має колір, впливає на настрій та емоційний стан.

З розвитком технологій просте відтворення візуальних образів втратило цінність. Художники взялися за дослідження і переосмислення світла, кольору, форм і самої сутності мистецтва. Слід за ними, почали вивчати питання впливу кольорів на настрій та емоції людини і фахівці з психології, медицини та інших галузей.

Широта застосування кольору пояснює багатоаспектність теорії кольору і обумовлює необхідність розгляду і пояснення колірних явищ з позицій різних областей наукового знання: фізики (її розділу - оптики), коліметрії, хімії, психофізіології зору, психології, естетики, теорії композиції та інших.

Найперші теорії кольору виникли ще у Стародавньому Єгипті та Індії. Люди надавали особливе значення читанню кольорів що знайшло віддзеркалення у стародавніх міфах, народних переказах, казках, релігійних і містичних ученнях. У Стародавньому Єгипті кольорова система вже налічувала шість основних кольорів: червоний, жовтий, зелений, синій, білий, чорний

На початку свого існування людина була дуже залежною від навколишнього середовища й кольори були для неї символами певного оточення. Світлий день (білий, жовтий, зелений тощо) - це час активної діяльності. Темна ніч (в першу чергу чорний, синій та фіолетовий) - це час відпочинку, але одночасно й можливість загрози нападу якогось ворога. На кордоні дня і ночі - сутінки (сірі, каламутні, бліді, невиразні тони). Зв'язки між кольором та навколишнім середовищем закріпилися у людей на підсвідомому рівні, тому виникає емоційна реакція незалежно від їх думок. У різних людей відрізняється бачення фарб і відтінків, буває інше відчуття гармонії.

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та
культурологічної освіти»*

Причиною цього є мозок, який подає різноманіття сигналів до нервових та зорових аналізаторів.

Згідно тверджень дослідників кольорового впливу, першу чергу, зорову увагу глядачів приваблюють видимі контрасти плям, тому сучасні художники часто використовують яскраві, кислотні, помітні кольори в своєму стилі.

Крім цього, коли необхідно зосередити увагу на формі й дрібних деталях, використовується ахроматична палітра. Цей прийом широко застосовується в промисловому та графічному дизайні. У інтер'єрі повний ахроматизм стомлює. Кольорове рішення декору може бути близьким до ахроматичного, але, як правило, композиція вимагає додаткового внесення колірних акцентів.

Знання про колір і його використання виокремилось в наукову дисципліну «кольорознавство». Знання з кольорознавства покликані сприяти формуванню цілісного уявлення про художньо-естетичні властивості кольору, закономірності та унікальність створення кольорової гармонії мистецького твору, різні прийоми його використання.

Підбором кольору елементів творів мистецтва, вибором їх місця розташування та характеру взаємодії митець проявляє свій смак та розуміння краси кольорових сполучень для вираження задуму композиції. Колір стає виразним, коли він допомагає розкрити зміст.

Колорит об'єднує усі частки твору мистецтва у ціле, в ньому може домінувати визначена тональність або кольорова гама. Колорит може викликати відчуття спокою; чи відчуття напруження і драматизму. Глядач може ще детально не вникнути в зображене, але його загальний колорит оідразу викличе певні реакції, емоційний відгук. Змінюючи освітлення та колорит, можна дати цілком інший напрямок змісту зображеного.

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та
культурологічної освіти»*

Будь-який твір мистецтва орієнтований на глядача. Саме тому одним з ефективних інструментів візуального мистецтва та дизайну є психологія. Результати психологічних досліджень допомагають зробити процес творення продуктивним, інтуїтивним, а отриманий результат - сфокусованим на користувача. Замість того, щоб примушувати людину підлаштовуватися під дизайн вже створеного продукту, з'являється можливість використовувати деякі ключові принципи психології для розумного проектування, орієнтованого на певні реакції користувача.

Різні кольори в композиції впливають на людину по-різному й здатні викликати гаму емоцій. Величезний вплив кольору на сприйняття людини та її психічний стан досліджував швейцарський психолог Макс Люшер. У своїх роботах він установив, що жовто-червоні тони породжують відчуття схвильованості, збудження та активності. Сині, сірі тони кольору, навпаки, діють заспокійливо. Також вченим досліджено, що кількість використовуваних забарвлень безпосередньо діє на результативність впливу. Якщо ефективність сприйняття чорно-білого взяти за 100%, то ефективність двоколірного зростає на 20%, а багатоколірного - на 40%.

Істотним фактором сприйняття є глибина й температура кольору. Наприклад, теплий білий колір створює спокійне та мляве навколишнє середовище, холодніший, нейтральний білий колір підкреслює активний настрій. Дослідниками доведено, що використання більше двох різних кольорів у сучасних дизайнерських логотипах дратує зір та руйнує відчуття цілісності.

Таким чином, засоби сучасного мистецтва вільно чи мимоволі допомагають маніпулювати суспільною свідомістю.

Вагомим у процесі навчання майбутніх дизайнерів є підвищення загального рівня колірної культури, формування цілісного уявлення про колір як важливий засіб художньої виразності.

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та
культурологічної освіти»*

Майбутньому дизайнеру важливо знати і вміти правильно використовувати символіку кольору; визначати основні і додаткові кольори, їх залежність і взаємовплив, гармонізувати кольорові і тонові відношення різних об'єктів в навколишньому середовищі.

Сучасне мистецтво взагалі не ставить перед митцями обмежень у різноманітності форм та палітрі кольорових рішень творів мистецтва та дизайну. Можна ігнорувати правила гармонії та краси щоб викликати певні гострі реакції глядачів. При тому виразність кольорів, що використовуються в роботі, є чи не найвагомим інструментом впливу художника на емоційний стан глядацької аудиторії. Зміст та сутність художньої майстерності протиставлені як свавільному відношенню митця до колірною багатства природи. Нас оточує незчисленна кількість речей та предметів - величезне поле для творчості.

Отже, потрібно знати і чітко розуміти вплив виразності кольорів творів сучасного мистецтва на глядача, щоб митець досягнув поставленої мети і глядач вірно зрозумів закладені митцем ідеї твору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондс Л. *Магія цвета. Цветотерапия на каждый день* / Л. Бондс; пер. с англ. Н. Мухина. Санкт-Петербург : Питер, 1997. 384 с.
2. Джармен Д. *Хрома. Книга о цвете*. Москва : Ад Маргинем Пресс, 2016. 176 с.
3. тен Й. *Основи кольору* URL: <http://colory.ru/colorbasics/>
4. Печенюк Т. *Кольорознавство. Підручник для студентів ВНЗ*. Київ : Грані-Т, 2009. 192 с.
5. Яньшина П. В. *Эмоциональный цвет. Эмоциональный компонент в психологической структуре цвета*. Самара: СамГПУ, 1996. 218 с.

*Руслана Надточій
(Полтава, Україна)*

ОРНАМЕНТИКА СТИЛЮ РОКОКО

У другій чверті XVIII ст. бароко завершується стилем рококо, що

*Матеріали Всеукраїнської студентської конференції
«Перспективи модернізації підготовки майбутніх фахівців технологічної, професійної та культурологічної освіти»*